

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การย่อความเรื่องที่อ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การย่อความเรื่องที่อ่าน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ทด๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ

เป็นการเขียนจากการอ่านเก็บใจความสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นถ้อยคำสำนวนของผู้เขียนเอง และเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของย่อความ

การเขียนย่อความที่ดี ผู้เขียนจะต้องอ่านเรื่องให้เข้าใจ ควรอ่านเรื่องโดยละเอียด และทำความเข้าใจเรื่องนั้น ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นถ้อยคำที่สละสลวย

หลักการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อเรื่องที่ขอย่อให้ตลอดโดยละเอียดอย่างน้อย ๒ ครั้ง ครั้งแรกอ่านสำรวจอย่างคร่าว ๆ อ่านเร็ว ๆ เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึง “ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร” จากนั้นจึงอ่านอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง

๒. แยกว่า เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นงานเขียนแบบใด ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์

๓. บันทึกใจความสำคัญเป็นถ้อยคำของผู้เขียนย่อความ ใช้คำสั้นที่สุดและเข้าใจง่าย

๔. ตัดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นออก เช่น การยกตัวอย่าง รายละเอียด ส่วนผสม การเปรียบเทียบ

๕. ถ้ามีเนื้อหาเกี่ยวกับคำพูด ต้องเปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓

๖. ไม่ใช้อักษรย่อ หากมีคำราชาศัพท์ต้องเขียนให้ถูกต้อง

๗. การเลือกใช้คำ

- ใช้คำที่ครอบคลุม เช่น ชาวสวน ชาวนา ชาวไร่ ให้ใช้คำว่า เกษตรกร แทน

- คำบางคำที่ต้องแปลความหมายควรเปลี่ยนเป็นคำที่อ่านง่าย เช่น มวลบุปผาชาติสุมาลีส่งกลิ่นขจรอบอวล ในโพธสนธ์ ควรเขียนใหม่ว่า เหล่าดอกไม้ในป่าส่งกลิ่นหอม

๘. เมื่อเขียนยกร่างย่อความแล้ว ควรอ่านอีกครั้งหนึ่งและแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนออก เพื่อให้เนื้อหากระชับ รัดกุมและเขียนข้อความให้สัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบ

๙. เขียนขึ้นต้นตามรูปแบบของย่อความก่อน เพื่อให้รู้ที่มาของเรื่องที่จะนำมาย่อ แล้วจึงเขียนย่อความให้สมบูรณ์

รูปแบบของย่อความ

ย่อเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....ความว่า
(เนื้อเรื่องที่ย่อ).....

รูปแบบขึ้นย่อความ

๑. ย่อความเรียงร้อยแก้วธรรมดาขึ้นต้นดังนี้

ย่อเรื่อง.....ของ (ชื่อผู้แต่ง).....จากหนังสือหน้า.....
ความว่า.....

๒. ย่อจดหมาย ขึ้นต้นดังนี้

จดหมายของ.....ถึง.....ลงวันที่.....เดือนพ.ศ.
ความว่า.....

๓. ย่อคำประกาศ แถลงการณ์ คำสั่ง ระเบียบ ขึ้นต้นดังนี้

คำประกาศของ.....แก่.....ลงวันที่
ความว่า.....

๔. ย่อคำปราศรัย สุนทรพจน์ พระราชดำรัส ขึ้นต้นดังนี้

คำปราศรัยของ.....แก่.....เนื่องใน
ทาง(สถานที่ที่กล่าว)..... ณ วันที่.....ความว่า

๕. ย่อปาฐกถา คำบรรยาย คำสอน ขึ้นต้นดังนี้

คำบรรยายของ.....เรื่อง.....แก่.....ที่
ณ.....วันที่.....เวลา.....ความว่า.....

๖. ย่อคำประพันธ์ ขึ้นต้นดังนี้

คำประพันธ์ประเภท.....เรื่อง.....ของ ตอน.....
ความว่า.....